

VRIJWILLIGERS

TRADITIONELE VRIJWILLIGERS ONTLASTEN DOOR HEDENDAAGSE VORMEN

Vrijwilligerswerk met de tijd mee

Het traditionele vrijwilligerswerk is nog steeds heel belangrijk voor Nederlandse non-profitorganisaties. Maar naast het traditionele vrijwilligerswerk komen er steeds meer nieuwe hedendaagse vormen van vrijwillige energie. Als uw organisatie deze hedendaagse vormen goed inzet, kunt u uw traditionele vrijwilligers aanvullen en ontlasten. Om u op weg te helpen, bespreken we een aantal vormen. Maar er zijn nog veel meer vormen van hedendaags vrijwilligerswerk!

Door de inzet van deze nieuwe vormen bereikt u andere vrijwilligers en verbreedt u de basis van uw organisatie in de samenleving. Maar het belangrijkste is dat u uw bestaande vrijwilligers ontlast,

waardoor zij het vrijwilligerswerk langer kunnen volhouden. De nieuwe verschijningsvormen kenmerken zich door bijvoorbeeld:

- de betrokkenheid van een nieuwe derde partij, zoals scholen bij maatschappelijke stages en bedrijven bij werknemersvrijwilligerswerk;
- het koppelen van vrijwilligerswerk aan andere onderwerpen in de agenda van burgers, zoals dating bij single-volunteers of formeel leren bij service learning;
- het gebruik van nieuwe technologie om transactiekosten van het vrijwilligerswerk te verlagen.

Klusdag

Episodisch vrijwilligerswerk is vrijwilligerswerk dat eenmalig maar op zich repe-terend wordt ingericht. Het richt zich op meer flexibiliteit en persoonsgebonden thema's, waarbij geen sprake is van een (langdurig) aanwezigheid. Episodisch vrijwilligerswerk wordt al veelvuldig toegepast, bijvoorbeeld bij een jaarlijkse klusdag voor ouders bij Scouting. Een ander voorbeeld is het jaarlijkse terugkerende NL DOET, waarbij allerlei organisaties uit-

gestelde of liggende klussen aan extra 'handen' kunnen uitbesteden. Innovatiever – maar ook bekend – is de aanpak van Nederland Cares, waarbij traditioneel vrijwilligerswerk via een online agenda wordt opgeknipt in episodes waarop mensen kunnen intekenen. Episodisch vrijwilligerswerk is aantrekkelijk voor iedereen, maar vooral voor jongeren met hectische agenda's.

Bij voluntourism – oftewel vrijwilligerstourisme – combineren mensen vrijwilligerswerk met hun vakantie. Dit is erg populair onder jongeren, vooral als dit vrijwilligerswerk ver weg is in ontwikkelingslanden. Er is zelfs een speciale Lonely Planet. De uitdaging is natuurlijk om voor buitenlanders in Nederland activiteiten te verzinnen. Er moet toch iets te doen zijn op een regenachtige dag in Zeeland?

Family volunteering is een trend waarbij mensen vrijwilligerswerk doen met hun gezin of andere familieleden. Dit gebeurt trouwens ook vaak tijdens vakanties.

Meestal gaat het om gezinnen met schoolgaande kinderen. Deze vorm van vrijwillige inzet geeft ouders en kinderen de kans om familieverplichtingen, quality time en vrije tijd te combineren met het doen van iets positiefs voor de samenleving. Het lijkt erop dat vrijwilligerswerk met het gezin, waarbij kinderen al van kleins af aan kennismaken met vrijwilligerswerk, een aanzienlijke lange termijn impact heeft op de toekomstige bereidheid van

kinderen om zich vrijwillig in te zetten.

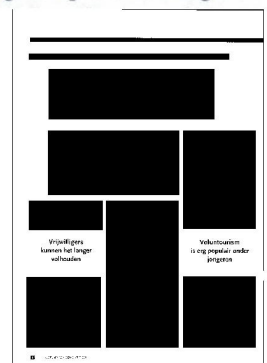
Koffietafels

E-volunteering (virtueel vrijwilligerswerk) is een vorm van vrijwilligerswerk waarbij

internet wordt gebruikt om het vrijwilligerswerk vorm te geven. Eigenlijk is virtueel vrijwilligerswerk in veel opzichten niet anders dan gewoon vrijwilligerswerk, behalve dan dat het via het internet en met behulp van een computer gebeurt. Maar de extra mogelijkheden van internet worden voor het vrijwilligerswerk steeds belangrijker. Internet biedt extra kansen voor de druk bezette 'moderne vrijwilliger' die het moeilijk vindt om structureel tijd vrij te maken voor vrijwilligerswerk. Een echte stap verder hierin gaan de internationaal opererende virtuele vrijwilligersorganisaties. Voorbeelden hiervan zijn UN-volunteers (de vrijwilligersorganisatie van de Verenigde Naties) en Nabuur (een van oorsprong Nederlandse organisatie, die virtuele koffietafels organiseert waar burens elkaar helpen om hun problemen op te lossen).

Beoordeling

Een variant van e-volunteering is microvolunteering. Dit bestaat uit vaak kleine vrijwilligerstaken die aan iedereen tegelijk online worden aangeboden ('crowdsourced') en ook door iedereen tegelijk kunnen worden geaccepteerd en uitge-

voerd. Via dit 'social media netwerk' kunnen online vrijwilligers gezamenlijk en tegelijkertijd werken aan opdrachten en taken. Zo zijn er verschillende apps die dit mogelijk maken.

Het idee achter microvolunteering is dat iedereen kan meedoen zodra een non-profitorganisatie een project of taak online zet. Denk bijvoorbeeld aan het ontwerpen van een nieuw logo of het opstarten of vernieuwen van een website. De beoordeling van het werk dat door de verschillende vrijwilligers online wordt verricht, gebeurt aan de hand van een wederzijdse beoordeling ('peer reviews'). Deze beoordeling is voor iedereen toegankelijk. Uiteindelijk zullen degenen die de opdracht online hebben gezet, bepalen welke onderdelen van welke eindresultaten zij het best of het leukst vinden en er één of meer uitkiezen. Het is echt de moeite waard om eens een kijkje te nemen op de website van Sparked

(zie kader).

Time banking is een beweging die nu al in 22 landen en op zes continenten sociale verandering wil bewerkstelligen. Alhoewel time banking in Nederland nog niet echt bekend is, kan dit in de toekomst een belangrijke vorm worden. Het initiatief is wereldwijd namelijk een succes. Tijdbanken staan in de traditie van de informele economie en de LETS-winkels in Rotterdam. Het is een methode om mensen vanuit het principe van specifieke wederkerigheid te belonen voor het vrijwilligerswerk dat ze doen.

Tijdscrediet

Dit houdt in dat als iemand iets geeft of doet, hij in ruil hiervoor ook iets terugkrijgt. In dit geval staat één uur vrijwilligerswerk gelijk aan de waarde van één

tijdscrediet. Deze tijdscredieten kan de vrijwilliger weer gebruiken om iets te verkrijgen of iemand anders iets voor hem te laten doen. De nieuwe 'Time Banking'-beweging is gericht op bepaalde groepen in de samenleving die traditioneel gezien geen vrijwilligerswerk doen of waarvan de betrokkenheid misschien aan het dalen of veranderen is. Daarnaast is het de bedoeling dat tijdbanken het contact tussen verschillende generaties stimuleren.

Prof. Dr. Lucas Meijs is bijzonder hoogleraar 'vrijwilligerswerk, civil society en ondernemingen' en bijzonder hoogleraar 'strategische philanthropy' aan de RSM Erasmus Universiteit Rotterdam. Van Meijs Consultancy adviseert hij organisaties die met vrijwilligers werken of vrijwilligerswerk willen bevorderen, e-mail: lucas.meijs@planet.nl

Verknopen

Helemaal spannend zijn de verknopen. Dit zijn projecten waarin meerdere vormen van vrijwilligerswerk samenkomen. In een project van de Wolfert van Borselenschool worden maatschappelijke stages, voluntourism en episodisch vrijwilligerswerk (tiende keer) verknoot. Een ander voorbeeld van verknopen is als een bedrijf werknemersvrijwilligerswerk organiseert via NL DOET en de medewerkers hun kinderen (op de middelbare school) mee laten werken in het kader van een maatschappelijke stage.

Vrijwilligers kunnen het langer volhouden

Voluntourism is erg populair onder jongeren

Websites met voorbeelden van nieuwe vormen van vrijwilligerswerk

Organisatie	Website	Soort vrijwilligerswerk
LETS-winkels	lets-rotterdam.nl	time banking
Lonely Planet	lonelyplanet.com/volunteer	voluntourism
Nabuur	nabuur.com	e-volunteering
Nederland Cares	nederlandcares.nl	episodisch vrijwilligerswerk
NL DOET	nldoet.nl	episodisch vrijwilligerswerk
Sparked	sparked.com	microvolunteering
The volunteer family	thevolunteerfamily.org	family volunteering
Time banking	timebanks.org	time banking
UN-volenteers	unv.org	e-volunteering
Wolfert van Borselenschool	www.wolfertroemenie.weebly.com/nieuws.html	verknoping